

Sygn. akt II AKz 63/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w R.

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Różański (spr.)
Sędziowie:	SSA Piotr Moskwa SSA Stanisław Sielski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Paweł Szemberski

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w R.

– Janusza Drozdowskiego

po rozpoznaniu w sprawie **A. K.**

zażalenia jego obrońcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K 17/09

w przedmiocie kosztów procesu

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. i art. 435 k.pk. i art. 624 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie w pkt II w stosunku do A. K., S. G. oraz K. S. i w tym zakresie sprawę **przekazać** Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt II K 17/09 Sąd Okręgowy w R. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz A. K. kwotę 4 800 zł tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków podniesionych przez niego w sprawie o sygn. akt II K 17/09,

w związku z ustanowieniem w sprawie jednego obrońcy, oddalając wniosek w zakresie zwrotu wydatków z tytułu zwrotu kosztów dojazdu obrońców tego oskarżonego do sądu. W uzasadnieniu wskazano, że podstawą zasądzenia w/w kwoty stanowiły stawki minimalne określone w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, (Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Natomiast w ocenie Sądu Okręgowego koszty dojazdu obrońców

oskarżonego na rozprawę do sądu nie stanowią w realiach przedmiotowej sprawy uzasadnionych wydatków strony, gdyż strona mogła ustanowić w postępowaniu przed sądem adwokata prowadzącego działalność na terenie właściwości Sądu Okręgowego w R..

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca A. K. zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, iż koszty dojazdu adwokata do Sądu Okręgowego w R. udokumentowane przedłożonymi przez obrońcę fakturami VAT nie stanowią uzasadnionych wydatków strony i nie mogły na tej podstawie zostać zwrócone na rzecz uprawnionego, podczas gdy obrońca przedkładając sądowi odpowiednią dokumentację (faktury VAT) potwierdzającą faktycznie poniesione koszty ustanowienia adwokata wykazał zasadność zwrotu żądanej kwoty, która w całości służyła realizacji obrony. Na tej podstawie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa uzasadnionych wydatków w łącznej kwocie 14 629 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy A. K. jest zasadne. Prawo do obrony jest fundamentalnym prawem człowieka, gwarancją rzetelnego procesu, wyrazem poszanowania godności jednostki ludzkiej. Konstytucja RP w art. 42 ust. 2 przyznaje prawo do obrony każdemu i we wszystkich stadiach postępowania. Prawo to może być rozpatrywane w aspekcie formalnym i materialnym. Realizacja prawa do obrony w ujęciu formalnym polega na prawie do skorzystania z obrońcy ustanowionego swobodnie przez stronę albo – na zasadach określonych w ustawie - do korzystania z obrońcy z urzędu. W postępowaniu karnym realizacja prawa do obrony podlega ograniczeniu wyłącznie co do liczby obrońców z wyboru, z których może korzystać oskarżony (art. 77 k.p.k.). Natomiast ustawa w żaden sposób nie reglamentuje tego prawa w odniesieniu do osoby obrońcy czy miejsca siedziby jego kancelarii.

W świetle powyższych uwag nie można stronie zasadnie zarzucać, że ustanowiła obrońcę z wyboru poza siedzibą sądu, w którym toczy się postępowanie. Strona ma prawo dokonać wyboru obrońcy, który w jej ocenie najlepiej wywiąże się z ciążących na nim obowiązków, co ma szczególne znaczenie w postępowaniu karnym w odniesieniu do oskarżonego. Nadto

w realiach przedmiotowej sprawy, nie bez znaczenia jest okoliczność, że postępowanie to w stadium przygotowawczym było prowadzone przez Prokuraturę Apelacyjną wK., a zatem siedziba kancelarii adwokackiej znajdowała się pierwotnie w obszarze właściwości organów tego postępowania. Nie znajduje żadnego uzasadnienia pogląd, że w związku ze skierowaniem sprawy do R. oskarżony winien był ustanowić nowego obrońcę w okręgu właściwości sądu licząc się w przeciwnym wypadku

z brakiem możliwości odzyskania wszystkich kosztów poniesionych w związku z postępowaniem, w tym także kosztów dojazdu obrońcy do sądu. Przyjęcie takiego poglądu prowadziłoby do sytuacji, w której oskarżony, mimo niewinnienia ponosiłby materialne skutki bezzasadnego oskarżenia. Stan taki pozostawałby w oczywistej sprzeczności z realizacją prawa do obrony i jako taki jest nie do zaakceptowania.

W powyższym zakresie Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do wyroku z dnia 26 lipca 2006 r., SK 21/04, że „ w państwie prawnym zasadą powinno być obciążanie kosztami postępowania tej ze stron, która w jego toku nie zdołała utrzymać swojego stanowiska. W odniesieniu do zakończonych niewinnieniem postępowań z oskarżenia publicznego oznacza to, że koszty powinna ponosić strona oskarżająca – organ władzy publicznej, a faktycznie – Skarb Państwa. Biorąc pod uwagę, że oskarżony jest w postępowaniu stroną słabszą, a wybór obrońcy przyczynia się do wyrównania szans procesowych, uznać trzeba, iż osoba niewinniona powinna otrzymywać całościowy zwrot poniesionych kosztów postępowania, w tym kosztów obrony” (OTK-A 2006/7/88).

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, że w skład uzasadnionych wydatków oskarżonego z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.) wchodzi również poniesione przez niego wydatki na pokrycie kosztów dojazdu obrońcy na rozprawy i jako takie, w wypadku niewinnienia oskarżonego, podlegają zasądzeniu na jego rzecz od Skarbu Państwa. Ponieważ zaś, przy przyjęciu takiego zapatrywania prawnego, zachodzi konieczność

ponownego obliczenia wysokości należnych A. K. kosztów procesu, Sąd Apelacyjny uchylił pkt II zaskarżonego postanowienia. Równocześnie powołując się na art. 435 k.p.k. Sąd Apelacyjny uchylił, w powyższym zakresie, zaskarżone postanowienie także w stosunku do S. G. i K. S..

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi wytycznymi, ustali wysokość podlegających zwrotowi kosztów dojazdu obrońców oskarżonych A. K., S. G. i K. S. na rozprawy do sądu, uwzględniając przy tym użyty środek transportu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.